

NEDERLANDSTALIGE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN

eerste kamer

Dossier: TB-0301/2023 (TAGA-805-S. West-Vlaanderen – WVL/22-23/0181/TU/JM)

In de zaak van:

mr. X, met kantoor te ...,

aanwezig en bijgestaan door mr. A en mr. B,

wijst de Nederlandstalige tuchtraad van beroep de volgende beslissing.

1. Ten laste gelegde feiten

Op 24 maart 2023 heeft de stafhouder van de balie West-Vlaanderen de voorzitter van de tuchtraad voor advocaten van het rechtsgebied van het hof van beroep Gent in kennis gesteld, op grond van artikel 458, § 2, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, van haar beslissing mr. X tuchtrechtelijk te vervolgen voor de als volgt omschreven feiten:

- I. (...)
- II. (...)
- III. het niet of uiterst slordig opvolgen van de (financiële) administratie van zijn kantoor en onder meer het niet, overeenkomstig de wettelijke bepalingen en termijnen, goedkeuren van de jaarrekening van zijn vennootschap, de bv Advocatenkantoor X, per 30 juni 2021, in de mate dat hierdoor de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, op ... 2022 de gerechtelijke ontbinding van zijn vennootschap uitsprak wegens niet neerlegging van de jaarrekening per 30 juni 2021,
- IV. het niet voldoen van zijn derdenrekening aan de deontologische vereisten: meer bepaald blijkt uit de controle van de derdenrekening over het jaar 2021 dat (i) derdengelden niet correct worden doorgestort en (ii) de derdenrekening een passief vertoont van 175.848,62 EUR, met name volgens de voorgelegde dossierfiches zou de

derdenrekening op 31 december 2021 een saldo van 186.218,55 euro moeten vertonen terwijl de derdenrekening slechts een saldo van 10.369,93 euro vertoont,

- V. het niet jaarlijks aan de stafhouder overmaken van een kopie van de jaarrekening van de bv Advocatenkantoor X, dit binnen de 14 dagen nadat deze jaarrekening overeenkomstig de wettelijke bepalingen en termijnen is goedgekeurd, waarbij telkens een verslag van een door mr. X aangestelde bedrijfsrevisor wordt gevoegd waaruit specifiek blijkt (1) dat gedurende het afgelopen boekjaar alle verplichtingen inzake het beheer van zijn derdenrekening zijn nageleefd, alsook (2) dat in de boekhouding van de vennootschap een strikte scheiding tussen privé uitgaven en beroepsuitgaven werd gerespecteerd; meer bepaald de jaarrekening per 30 juni 2021 en de jaarrekening per 30 juni 2022, zoals opgelegd werd in de beslissing van de Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep voor advocaten van 11 januari 2022.

Bovenstaande elementen vormen een inbreuk op onder meer artikel 1, 133, 134 en (...) van de Codex.

2. Bestreden beslissingen

De tuchtraad voor advocaten van de balies van het rechtsgebied van het hof van beroep Gent, tweede kamer, heeft op 14 juni 2023, bij verstek, de tuchtvervolgung toelaatbaar verklaard, de feiten I tot en met V bewezen verklaard en aan mr. X de sanctie opgelegd van schrapping van het tableau.

Tegen deze beslissing, die hem om 15 juni 2023 ter kennis werd gebracht, heeft mr. X op 30 juni 2023 zowel verzet als hoger beroep aangetekend.

De tuchtraad voor advocaten van de balies van het rechtsgebied van het hof van beroep Gent, tweede kamer, heeft bij tussenbeslissing van 8 november 2023, onder meer, het verzet ontvankelijk verklaard. Tegen deze beslissing werd geen hoger beroep aangetekend zodat het verzet definitief toelaatbaar is. Het hoger beroep aangetekend op 30 juni 2023 tegen de beslissing bij verstek van 14 juni 2023 is hierdoor zonder voorwerp geworden.

Op 3 juli 2024 heeft dezelfde tuchtraad, op verzet en na tegenspraak, de tuchtvervolgung toelaatbaar verklaard voor de feiten I tot en met V, de feiten I en II niet bewezen verklaard, de feiten III, IV en V bewezen verklaard en aan mr. X de sanctie van de schrapping van het tableau opgelegd.

Deze beslissing werd aan mr. X ter kennis gebracht bij aangetekend schrijven van 4 juli 2024. Mr. X heeft, door middel van een aangetekend schrijven van zijn advocaat verzonden op 22 juli 2024, hoger beroep aangetekend.

De stafhouder van de balie West-Vlaanderen en de procureur-generaal hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een tegenberoep in te stellen, zoals voorzien door artikel 463, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek. Bijgevolg is de vrijspraak van mr. X voor de feiten van de tenlasteleggingen I en II definitief.

3. Beoordeling

3.1. Het hoger beroep is regelmatig naar vorm en tijdig ingesteld en bijgevolg ontvankelijk.

3.2. De voorafgaande procedure in eerste aanleg werd uitvoerig uiteengezet in de bestreden beslissing, zodat het volstaat hiernaar te verwijzen.

Ook de behandeling van de zaak voor de tuchtraad van beroep, die zoals in eerste aanleg plaatsvond met gesloten deuren (door een materiële vergissing vermeldt het proces – verbaal van de terechtzitting van 7 november 2024 de behandeling met open deuren), werd herhaaldelijk in voortzetting gesteld teneinde mr. X toe te laten alsnog een verslag van een bedrijfsrevisor neer te leggen, hetgeen uiteindelijk geschiedde op 4 december 2024. Daarop werd de zaak op 5 december 2024 in beraad genomen.

3.3. De huidige tuchtprocedure volgt op een beslissing van deze tuchtraad van beroep (deels anders samengesteld) van 11 januari 2022 waarbij aan mr. X een tuchtsanctie van 12 maanden schorsing werd opgelegd, waarvan 10 maanden met probatie-uitstel gedurende drie jaar.

De sanctie werd opgelegd wegens, onder meer, vastgestelde onregelmatigheden in verband met derdengelden (overschrijvingen naar eigen rekeningen zonder verwijzing naar een dossier, betalingen van leveranciers en nutsvoorzieningen met derdengelden, ...), het niet (tijdig) neerleggen van de jaarrekeningen per 30 juni 2017 en 30 juni 2018 (bedoeld werd: het niet tijdig neerleggen van de jaarrekeningen voor de boekjaren eindigend op 30 juni 2017 en 30 juni 2018), het disfunctioneren van het advocatenkantoor en de verwaarlozing ervan.

Een van de opgelegde probatievoorwaarden bestond uit de verplichting om tijdens de proefperiode *‘jaarlijks aan de stafhouder een kopie van de jaarrekeningen van zijn vennootschap over (te maken), dit binnen de 14 dagen nadat deze jaarrekening overeenkomstig de wettelijke bepalingen en termijnen is goedgekeurd, waarbij telkens een verslag van een door hem aangestelde bedrijfsrevisor wordt gevoegd waaruit specifiek blijkt (1) dat gedurende het afgelopen boekjaar alle verplichtingen inzake het beheer van zijn derdengelden zijn nageleefd, alsook (2) dat in de boekhouding van de vennootschap van mr. X een strikte scheiding tussen privé uitgaven en beroepsuitgaven werd gerespecteerd’*.

3.4. De tenlastelegging III dient te worden verbeterd als volgt:

‘III. het niet of uiterst slordig opvolgen van de (financiële) administratie van zijn kantoor en onder meer het niet, overeenkomstig de wettelijke bepalingen en termijnen, goedkeuren van de jaarrekening van zijn vennootschap, de bv Advocatenkantoor X, voor het boekjaar eindigend op 30 juni 2021, in de mate dat hierdoor de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, op ... 2022 de gerechtelijke ontbinding van zijn vennootschap uitsprak wegens het niet tijdig neerleggen van de jaarrekening’.

Het boekjaar van de bv Advocatenkantoor X eindigt op 30 juni, zoals onder meer blijkt uit het stuk 6 van zijn overtuigingsstukken.

Krachtens artikel 3:1, § 1, tweede lid, Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen moet de jaarrekening binnen zes maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar ter goedkeuring worden voorgelegd aan de vennoten verenigd in vergadering of de algemene vergadering. Artikel 3:10 van hetzelfde wetboek voegt hieraan toe dat deze jaarrekeningen moeten worden neergelegd bij de Nationale Bank van België binnen 30 dagen nadat de jaarrekening is goedgekeurd en ten laatste zeven maanden na de datum van afsluiting van het boekjaar.

Bijgevolg moest de goedgekeurde jaarrekening voor het boekjaar 2020-2021 niet worden neergelegd op 30 juni 2021, zoals verkeerdelijk vermeld in de tenlastelegging, maar uiterlijk op 30 januari 2022.

Het betreft een loutere materiële vergissing die verder niets wijzigt aan de inhoud van de tenlastelegging en geen invloed heeft op het gevoerde verweer. Bijgevolg is het niet vereist desbetreffend de debatten te heropenen.

Uit het door mr. X neergelegde afschrift van het vonnis van ... 2022 van de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, blijkt dat de jaarrekening voor het boekjaar 2020-2021 slechts werd neergelegd na tussenkomst van het vonnis van dezelfde rechtbank van ... 2022 waarbij de ontbinding van de bv Advocatenkantoor X werd uitgesproken. De precieze datum van de neerlegging is verder niet gekend. Het stuk 6 van de overtuigingsstukken van mr. X is, anders dan omschreven in de inventaris, niet het bewijs van de neerlegging van de jaarrekening bij de Nationale Bank van België maar wel het bewijs van indiening van de aangifte in de vennootschapsbelasting via de applicatie ‘Biztax’.

De laattijdigheid van de neerlegging wordt door mr. X niet betwist en is niet betwistbaar. Het feit dat aan de ontbinding van de vennootschap op (derden)verzet ongedaan werd gemaakt bij vonnis van 8 augustus 2022 doet niets af aan de vaststelling dat de jaarrekening niet tijdig werd neergelegd. Hetzelfde vonnis stelt vast dat de bv Advocatenkantoor X *‘nalatig is geweest in het beheer van haar zaken’* en heeft om die reden de kosten ten laste gelegd van de

vennootschap en haar zaakvoerder en akte verleend van het akkoord van deze laatsten om de kosten en erelonen van de aangestelde vereffenaar ten laste te nemen.

Het opstellen van de jaarrekening en de voorlegging ervan aan de aandeelhouder(s) gevolgd door de tijdige neerlegging na goedkeuring, behoort tot de meest elementaire taken en verantwoordelijkheden van een bestuurder van een vennootschap. Het niet voldoen aan deze verplichting wijst inderdaad op een zeer verregaande slordigheid in het financieel en administratief beheer. Dit geldt des te meer nu reeds in de beslissing van 11 januari 2022 van deze tuchtraad van beroep (deels anders samengesteld) werd vastgesteld dat mr. X, bestuurder van de betrokken vennootschap, reeds voor de boekjaren 2016-2017 en 2017-2018 een soortgelijke nalatigheid beging. Ondanks deze eerdere tuchtvervolging, waarvan de procedure meer dan een jaar heeft geduurd, bleef mr. X in deze nalatigheid volharden.

De feiten van de tenlastelegging III, zoals verbeterd, zijn in hoger beroep bewezen gebleven.

3.5. Anders dan mr. X staande houdt, betreft de tenlastelegging IV geen feiten waarvoor hij reeds definitief tuchtrechtelijk werd vervolgd en veroordeeld.

Bij beslissing van de tuchtraad van beroep (deels anders samengesteld) van 11 januari 2022 werd mr. X schuldig bevonden aan onregelmatigheden vastgesteld op de derdenrekeningen KBC BE... en AXA BE..., met name door met de tegoeden op deze derdenrekeningen:

- diverse betalingen te hebben uitgevoerd naar eigen rekeningen zonder verwijzing naar een dossier,
- verschillende betalingen te hebben uitgevoerd van persoonlijke schuldeisers (lees: betalingen te hebben uitgevoerd aan anderen dan aan diegenen die gerechtigd waren de derdengelden op te eisen), waaronder verschillende leveranciers en dienstverstrekkers zoals

De bij beslissing van 11 januari 2022 bewezen verklaarde tenlastelegging verwijst naar een bijlage D van de stukken van de stafhouder, dat onder meer een overzicht bevat van verrichtingen over de periode 2016-2018 voor de KBC-rekening en 2018-2019 voor de AXA-rekening. De stukken van de voorgaande procedure werden bij het huidige dossier gevoegd en tijdens de behandeling van de zaak in aanwezigheid van de alle partijen besproken.

De huidige tuchtvervolging voor de feiten van de tenlastelegging IV viseert niet de voornoemde malversaties die plaatsvonden in de periode 2016-2019, maar wel het feit dat de derdenrekening(en) op 31 december 2021 (nog steeds) een tekort vertoonde van 175.848,62 euro.

De vaststelling dat het tekort het gevolg is van malversaties die in eerdere periode plaatsvonden en dat mr. X voor deze malversaties reeds tuchtrechtelijk werd bestraft, vormt geen vrijgeleide om deze tekorten te laten voortbestaan. Door de veroorzaakte schade niet meteen te herstellen en de afgewende gelden niet meteen te bezorgen aan de rechthebbenden, heeft mr. X een nieuwe inbreuk gepleegd op de deontologische verplichtingen omschreven de artikelen 133, lid 3, en 134, lid 1 en 3, van de Codex Deontologie voor Advocaten en op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, zoals omschreven in artikel 1 van deze Codex en 456 Gerechtelijk Wetboek.

De inspanningen die mr. X in 2022 en 2023 heeft geleverd om de in de periode 2016 tot 2019 door malversaties ontstane schulden (verder) af te bouwen en uiteindelijk volledig aan te zuiveren, konden niet verhinderen dat op 31 december 2021, twee jaar na de laatste malversaties, nog een zeer aanzienlijk tekort openstond, terwijl dat mr. X niet aantoont dat hij geen bijkomende inspanningen had kunnen leveren (bij voorbeeld door het afsluiten van bankkredieten) om de tekorten sneller af te bouwen.

De tuchtvervolging voor de tenlastelegging IV is bijgevolg ontvankelijk. Het aan mr. X ten laste gelegde feit is ook in hoger beroep bewezen gebleken.

3.6. De tenlastelegging V betreft het niet naleven van één van de probatievoorwaarden opgelegd bij beslissing van 11 januari 2022 (zie hoger randnummer 3.3.).

Om de redenen uiteengezet onder randnummer 3.4. moet ook de tenlastelegging V als volgt worden verbeterd:

‘V. het niet jaarlijks aan de stafhouder overmaken van een kopie van de jaarrekening van de bv Advocatenkantoor X, dit binnen de 14 dagen nadat deze jaarrekening overeenkomstig de wettelijke bepalingen en termijnen is goedgekeurd, waarbij telkens een verslag van een door mr. X aangestelde bedrijfsrevisor wordt gevoegd waaruit specifiek blijkt (1) dat gedurende het afgelopen boekjaar alle verplichtingen inzake het beheer van zijn derdenrekening zijn nageleefd, alsook (2) dat in de boekhouding van de vennootschap een strikte scheiding tussen privéuitgaven en beroepsuitgaven werd gerespecteerd; meer bepaald de jaarrekeningen voor de boekjaren eindigend op 30 juni 2021 en 30 juni 2022, zoals opgelegd werd in de beslissing van de Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep voor advocaten van 11 januari 2022’.

Zoals gezegd moesten de goedgekeurde jaarrekening niet worden neergelegd op de laatste dag van het boekjaar, zoals verkeerdelijk vermeld in de tenlastelegging, maar uiterlijk op 30 januari van het daaropvolgende jaar. Het betreft ook hier een loutere materiële vergissing die

verder niets wijzigt aan de inhoud van de tenlastelegging en geen invloed heeft op het gevoerde verweer zodat het niet vereist is om desbetreffend de debatten te heropenen.

Het niet naleven van een probatievoorwaarde van een met uitstel uitgesproken tuchtsanctie kan, op vordering van de tuchtoverste, aanleiding geven tot een herroeping van het toegestane uitstel. Indien de schending van de probatievoorwaarde op zich een deontologische inbreuk uitmaakt, kan de tuchtoverste – desgevallend bijkomend – ook een nieuwe tuchtvervolgning aanhangig maken. De stafhouder beslist soeverein over het al dan niet instellen van de vervolging alsook over de aard ervan.

Hoger werd vastgesteld dat de jaarrekening voor het boekjaar 2020-2021 niet tijdig werd neergelegd. Mr. X betwist anderzijds niet dat de jaarrekeningen voor het boekjaar 2021-2022 op het ogenblik van het aantekenen van het hoger beroep (op 30 juni 2023) nog niet was neergelegd. Bijgevolg staat meteen ook vast dat deze jaarrekeningen niet binnen de opgelegde termijnen werden meegedeeld aan de stafhouder en dat hetzelfde geldt voor het opgelegde verslag van een bedrijfsrevisor.

De opgelegde voorwaarde kadert in het herstel van de door malversaties en wanbeheer veroorzaakte schade en de controle op de deontologische verplichting een nauwgezet administratief en financieel beheer te voeren. Gelet op de ernstige inbreuken en disfuncties vastgesteld in de beslissing van 11 januari 2022 enerzijds en de kans die aan mr. X desondanks werd geboden om de toestand te regulariseren, was het zijn deontologische plicht om alles in het werk te stellen om de wettelijke boekhoudkundige en administratieve verplichtingen tot in het kleinste detail na te leven en mee te werken aan de controle hierop door de orde van advocaten waartoe hij behoort.

Het niet naleven van deze verplichting vormt andermaal een inbreuk op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, zoals omschreven in artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten en 456 Gerechtelijk Wetboek.

Ook de tenlastelegging V, zoals verbeterd, is in hoger beroep bewezen gebleven.

3.7. De bewezen verklaarde deontologische inbreuken omschreven in de tenlasteleggingen III (zoals verbeterd), IV en V (zoals verbeterd), zijn bijzonder ernstig. Rekening houdend met hetgeen vermeld wordt in de beslissing van 11 januari 2022 wijzen de thans bewezen verklaarde feiten op een hardleerse en koppige volharding in het negeren van de deontologische verplichtingen.

Het feit dat mr. X in de loop van de behandeling van de zaak in hoger beroep uiteindelijk, te elfder ure alsnog een verslag van een bedrijfsrevisor heeft neergelegd, doet hieraan niets

af. Het bewijst nogmaals dat mr. X de neiging vertoont om zijn deontologische, boekhoudkundige en administratieve verplichtingen slechts na te leven wanneer het echt niet anders kan.

Om dezelfde reden zou een lichte tuchtsanctie of een opschorting van de uitspraak van de veroordeling, zoals door mr. X gevraagd, niet volstaan om hem de ernst van de gepleegde inbreuken te laten inzien en om herhaling te voorkomen.

De tuchtraad van beroep is evenwel niet blind voor de inspanningen die mr. X heeft geleverd om de tekorten – uiteindelijk – aan te zuiveren, maar is er niet van overtuigd dat geen grotere inspanningen geleverd hadden kunnen worden.

Een strenge sanctie dringt zich op, zonder dat evenwel vereist is dat mr. X van het tableau wordt geschrapt. Een significante schorsing volstaat, maar is ook nodig, om mr. X duidelijk te maken dat de thans bewezen verklaarde inbreuken niet worden getolereerd. Een gedeeltelijk uitstel zal er bovendien voor zorgen dat hij zich hiervan blijvend bewust zal zijn, onder de controle van de overheden van de orde waartoe hij behoort.

Zoals hoger reeds gezegd kan een uitstel worden herroepen indien de voorwaarden niet worden nageleefd. Mr. X heeft zich met de naleving van de hierna bepaalde voorwaarden akkoord verklaard.

3.8. De rechtspleging is verlopen in de taal voorgeschreven door de artikelen 457bis en 466 Gerechtelijk Wetboek.

4. Beslissing

De Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten,

beslissend na tegenspraak en binnen de perken van de hogere beroepen,

ontvangt de hogere beroepen,

stelt vast dat het hoger beroep aangetekend op 30 juni 2023 tegen de beslissing bij verstek van 14 juni 2023 zonder voorwerp is geworden,

doet de bestreden beslissing van 3 juli 2024 van de tuchtraad voor advocaten van de balies van het rechtsgebied van het hof van beroep Gent, tweede kamer, teniet en oordeelt opnieuw,

verklaart de tenlasteleggingen III (zoals verbeterd), IV en V (zoals verbeterd) bewezen en legt aan mr. X voor deze feiten een schorsing op van zes maanden,

zegt dat de tenuitvoerlegging van deze schorsing zal worden uitgesteld, doch enkel voor vier van de zes maanden, en dit gedurende vijf jaar vanaf heden mits het nauwgezet naleven van de volgende voorwaarden:

- 1° tijdens deze proefperiode geen nieuwe inbreuken op de deontologische verplichtingen plegen die leiden tot een nieuwe tuchtsanctie,
- 2° binnen acht dagen antwoorden op alle vragen van de stafhouder, behalve in het geval van te bewijzen overmacht,
- 3° iedere injunctie van de stafhouder meteen uitvoeren, behalve in het geval van te bewijzen overmacht,
- 4° zijn fiscale en boekhoudkundige verplichtingen strikt naleven en in het bijzonder de jaarrekeningen van de vennootschap door middel van dewelke hij het beroep van advocaat uitoefent, tijdig neerleggen,
- 5° uiterlijk veertien dagen na de neerlegging van deze jaarrekeningen hiervan aan de stafhouder een kopie overmaken (met bewijs van neerlegging), waarbij telkens een verslag van een door hem aangestelde bedrijfsrevisor wordt gevoegd waaruit specifiek blijkt (1) dat gedurende het afgelopen boekjaar alle verplichtingen inzake het beheer van zijn derdengelden zijn nageleefd, alsook (2) dat in de boekhouding van de vennootschap een strikte scheiding tussen privé uitgaven en beroepsuitgaven werd gerespecteerd.

Aldus gewezen door de eerste kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten, samengesteld uit Peter Hartoch, voorzitter, Philippe De Jaegere, Koen Lips, Lutgart Gillis en Dirk Peeters, assessoren,

en uitgesproken in openbare zitting van 9 januari 2025, in aanwezigheid van Pim Vanwalleghem, advocaat-generaal, en Ludwig Evens, secretaris.

Ludwig Evens

Dirk Peeters

Lutgart Gillis

Koen Lips

Philippe De Jaegere

Peter Hartoch